

Elektronické informační zdroje (VIKBA25)

3. Významné e-zdroje a databázová centra

Martin Krčál

Významné e-zdroje

- plné texty vybraných časopisů
- na základě předplatného instituce
- označení volně dostupných
 - ❖ ne všechna čísla u časopisu jsou dostupné
- označení novinek, free-trials, institucionální předplatné
- platba za článek (různé ceny)

- obory:
 - ❖ sociologie, psychologie, historie, literaratura, filozofie, náboženství, geografie, jazykověda,...
 - ❖ články rozděleny dle oborů (8 kategorií)
- poznatky z výzkumů a aktuální info
- plné texty – PDF, HTML
- My Compass – uživatelské konto
- prolink na Blackwell Ref. Online
- na MU nedostupný

ERIC

- pedagogika
- recenzované knihy, časopisy, sborníky z konferencí, vědecké práce, výzkumy,...
- abstrakty, někdy i plné texty (PDF)
- nalezení textu u vydavatele nebo v knihovně

LISA a LISTA

- knihovnictví, infověda, knihovněda, infotechnologie, informační management a hraničních odvětví
- bibliografická DB (+abstrakty)
- LISTA = plné texty

LLIS

- Library Literature & Information Science Fulltext
- oblasti:
 - ❖ automatizace, katalogizace, národní a mezinárodní knihovny, ochrana fondů, vydavatelství, standardizace...
- částečně plné texty, jinak anotace
- podpora SFX, vlastní složky, RSS,...
- dělení na (ne)recenzované

Film Indexes Online

- databáze filmů
- info o filmech
 - ❖ režisér, herci, producent, rok natočení, osoby podílející se na vzniku filmu, anotace, délka filmu,...
- export citací – txt, citační software
- konkurence zdarma???

Konkurence FIO zdarma

- IMDB + foto, názory
- ČSFD + české, hodnocení, komentáře
- FDB + české, foto, komentáře, hodnocení, trailer,...

Literature Online

- anglická a americká literaturata
- plné texty
- nepřehledné vyhledávání

ULRICH 's Periodicals Directory

- největší databáze bibliografických údajů o časopisech a ročenkách
 - ❖ název, vydavatel + kontakt, rok prvního vydání, ISSN, místo vzniku, periodicity, rozměry, cena, forma vydávání, typ časopisu, jazyk, homepage, RSS,...
- obsahy - čísla a články (ne FT!!!)
- zastoupení v databázích

- e-knihy z oblasti výpočetní techniky
- sloty – zaplnění knihami
- lze aktualizovat
- nabídka > 5000 knih (např. O'Reilly)
- obchodní model - sloty:
 - ❖ MU měla 50 slotů = 38 e-knih
 - ❖ 3 souběžné přístupy
- nevýhoda
 - ❖ chybí funkce tisku (možnost zakoupení tištěné verze se slevou)

Europa - portál EU

- online informační služba o EU
- obsah
 - ❖ základní info o EU, info pro občany, dokumenty EU, představení politik EU, legislativa EU,...
- ve všech jazycích EU

EUR-Lex

- přístup k právu EU
- smlouvy, právní předpisy, zvykové právo a návrhy právních předpisů
- vyhledávání, tematický rejstřík
- ve všech jazycích EU

Další zdroje

- Portál veřejné správy
- ASPI
- Sbírka zákonů
- Sbírka rozhodnutí NSS v Brně
- Databáze patentů a vynálezů ÚPV
- Oxford Music Online
- Environment Complete
- Manuscriptorium
- ...

EIZ na MU, Portál EIZ MU

- <http://ezdroje.muni.cz/>
- DB pro vědu, výzkum a výuku na MU
- 9 fakult, 12 základních oborů
- dělení
 - ❖ abc, fakulty, obory, typy, zkušební přístupy (free trials)
- podpora [vzdáleného přístupu](#)
 - ❖ VPN, proxy, EZproxy
- fakultní portály

Databázová centra

Co jsou databázová centra

- komerční instituce
- zprostředkování zdrojů od různých producentů
 - ❖ zdroje na jednom místě
 - ❖ jednotné uživatelské rozhraní
- smluvní vztah
 - ❖ poskytovatel ⇒ zprostředkovatel
 - ❖ poskytovatel ⇒ koncový uživatel
- Telnet x web
- + přidaná hodnota = služby

Služby DBC

- řešerše on-line
- zprostředkování primárních dokumentů (stažení, vytištění,...)
- průběžná aktualizace
- zasílání krátkých zpráv o nových produktech, službách a dění v DBC
- podpora uživatelů
 - ❖ školení, dokumentace a manuály, výukové programy, tréninkové DB, popisy DB,...

Co je typické pro DBC

- specifické dotazovací jazyky
- rozhraní
 - ❖ příkazový řádek (Telnet)
 - ❖ grafické rozhraní – (ne)výhody???
- dnes implementace WWW rozhraní
 - ❖ jednoduché a pokročilé vyhledávání, rejstříky, tezaury
 - ❖ výstupy – TXT, HTML, PDF, RTF, XML,...

Historie DBC

- počátky v 60. letech
 - ❖ sítě jako SPRINTNET, NEXTEL, DATEX-P,...
 - ❖ později přes internet
- Další info o DBC:
 - ❖ <http://www1.cuni.cz/~brt/W4LS/dbc.htm>
 - ❖ <http://knihovna.nkp.cz/Nkkr0201/0201020.html>
 - ❖ <http://dialog.cvut.cz/docs/index.php3>

Dialog

- <http://www.dialog.com>
- vznik 1966, první světové DBC
- obchod a finance, strojírenství, právo, lékařství, zemědělství, chemie, farmacie...
- články a zprávy
 - ❖ noviny, časopisy, zpravodajství, obchodní publikace, výzkumy a analýzy, repozitáře vědeckých a technických dat, patentů, obchodních značek, zákony a vládní nařízení
- služby:
 - ❖ Dialog (USA) a DataStar (SWI)
- dnes součástí skupiny Proquest

Historie Dialogu

- <http://www.ikaros.cz/historie-a-vyvoj-databazoveho-centra-dialog>

Dialog x Datastar

- různé dotazovací jazyky, odlišná webová rozhraní
- Telnet i web
- doplňkové služby
 - ❖ např. DIALORDER – zaslání dokumentu dle požadavků uživatele (e-mail, tisk, fax,...)

STN International

- 3 spolupracující centra
 - ❖ FIZ Karlsruhe (GER)
 - ❖ JICST (JAP)
 - ❖ CAS – Chemical Abstract Services (USA)
- univerzální DBC
- patentové informace

GENIOS

- <http://www.genios.de>
- ekonomie, obchod, finance, technologie
- zaměření na německou provenienci

GBI - German Business Information

- <http://www.gbi.de>
- ekonomie, finance, technologie
- + společenské a humanitní vědy
- m.j. zaměření také na dokumenty z
Východní Evropy

Wilson

- <http://wilsonweb.hwwilson.com>
- znám svou CD produkcí
- webové rozhraní
- multioborový
 - ❖ obchod, ekonomie, aplikované vědy, technologie,...

OCLC

- <http://www.oclc.org>
- světový producent odborných informací, také DBC
- [WorldCat](#) = největší bibliografická DB na světě

Báze dat bází dat (BDBD)

- evidence a popis primárních DB
- 70. léta – tištěná podoba, v časopisu Bulletin of the American Society for Information Science (300 DB)
- 80. léta – elektronická podoba, Gale Research Inc. (5000 DB)
- současnost – [GDDB - Gale Directory of Databases](#)
 - ❖ zahrnuje info o DB, producentech, dodavatelech + ceny
 - ❖ 6 měsíční aktualizace
 - ❖ 13 000 inf. produktů v 5 300 DB ve více než 820 DBC, 3 500 DB na CD a jiných médiích, přes 5 500 organizací, systémů a služeb v oblasti produkce a distribuce elektronických informací, 2 300 telekomunikačních organizací, systémů a služeb

Více info o DBC

- R. Papík - [EIZ : služby databázových center](#)
- R. Papík - [Vyhledávání informací III : dialogové služby světových databázových center](#)
- R. Vlasák - [Světové informační systémy](#)
- E. Bratková - [Databáze databází](#)
- J. Machonská - [Cenová politika databázových center : Historie a současnost](#)
- [Databázová centra](#) (e-learning ČVUT)
- [definice TDKIV](#)

Příště

- katalogy
- informační brány

Závěr

Děkuji Vám za pozornost

Martin Krčál
krcal@fss.muni.cz